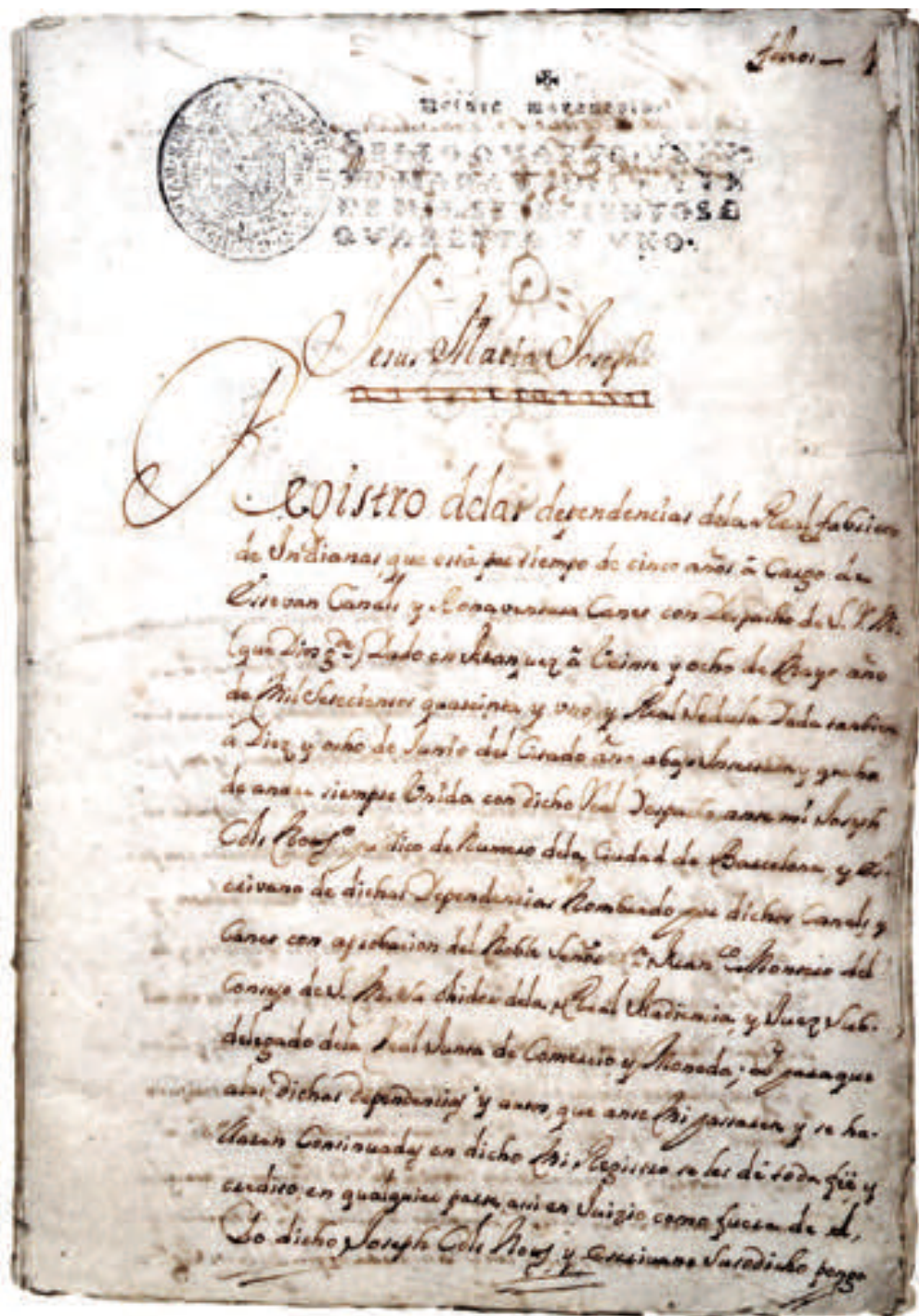

Joan Pau Canals i Martí

Barcelona, 1730 – Madrid, 1786

Fabricant d'indianes i químic
 Fill d'Esteve Canals i Guerau, n'heretà la fàbrica. S'interessà pels problemes del tenyit de tèxtils. Anà a Madrid el 1760 com a diputat dels fabricants catalans per tractar amb la Junta General de Comercio y Moneda, que li encarregà d'estudiar la forma d'estimular el conreu que a Mojados i en altres pobles de Valladolid feien de la roja. Joan Pau Canals el millorà de tal manera que el 1768 la producció en permetia l'ús a les fàbriques de Catalunya i fins i tot l'exportació. L'èxit li valgué el càrrec de director i visitador general de tintes del regne i inspector del ram de la roja (1764). La Junta Particular de Comerç de Barcelona li demanà que redactés unes instruccions en català per introduir-ne el conreu a Catalunya. El resultat fou la *Recopilació de les regles principals sobre el cultiu... de la... roja o granza* (1766). Retirat a Barcelona (1769), fou un dels dos ciutadans honorats que formaren part de la Companyia de Filats de Cotó (1772). Investigà amb èxit nous procediments de tenyit aplicant-hi el platí, l'orxella, etc., i intentà de descobrir en el marisc trobat a la costa catalana la porpra dels fenicis. Publicà els resultats a *Memo-riar sobre la púrpura de los antiguos...* (1779) i altres opuscles. També publicà *Colección de lo perteneciente al ramo de la rubia o granza...* (1779). El 1777, Carles III li concedí el títol de baró de Vallroja. La seva fàbrica d'indianes s'estancà. El 1768 posseïa 100 telers (només 40 d'actius), i el 1772 en tenia 50. El 1783 l'arrendà a Antoni Nadal i Derrer. Joan Canals pot ser considerat un exemple típic d'il·lustrat. Possé una biblioteca abundant, amb obres de temes diversos, més de la meitat de les quals eren en llengua francesa. Fou membre de la Sociedad Económica de Madrid i de les de Vera i Puigcerdà. Fou, així mateix, un exemple clar de l'ascensió social de la burgesia industrial catalana.

Cronologia

PROPIETARI	ANY	ACTIVITAT
Antoni Serra	1737	Prat de blanqueig
Esteve Canals / Bonaventura Canet	1756	Prat d'indianes
Joan Pau Canals	1775	Prat d'indianes
Llorenç Rusiñol	1781?	(Emfiteusi, cànon, domini útil)
Esteban Gasull / Joan Vilamur	1819	(Prat d'en Canals)
Germans Godó	1882	Fàbrica de jute (complex del Cànem)

«Registro de las dependencias de la Real Fábrica de Indianas de E. Canals». 1748.